

"נקודה טובה מאסע ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון מספר 18 שנת תש"ף גיליון "משפטים" - כז' שבט תש"ף, 22 לפברואר 2019)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת משפטים - פרשת האותיות הקטנות

כולנו יודעים, שלא משנה עד כמה גדולה ומרהיבה תהיה הפרסומת, תמיד עלינו לקרוא את האותיות הקטנות.

"האותיות הקטנות" הוא כינוי לסייגים, לתנאים ולהגבלות, המגדירות את התוקף האמיתי של המבצע או ההסכם. סייגים אותם מנסה המפרסם להחביא בשולי המסמך. או באמצעות אותיות קטנות פיזית ממש, או באמצעות מלל משפטי מתוחכם ומורכב.

בפרשת יתרו אותה קראנו בשבוע שעבר, פגש עם ישראל את הקב"ה במעמד הר סיני וקיבל את עשרת הדברות, המהוות מעין חוקה בסיסית לעם ישראל. חוקה ובה אידיאלים של עולם מונותאיסטי - ללא אלילים, זכויות בסיסיות של הפרט (איסורי גניבה ורציחה), מערכת צדק (איסור עדות שקר) וזכות של יום מנוחה רוחני, לכל אדם.

פרשתנו - פרשת משפטים, היא פרשת "האותיות הקטנות", המפרטת את החובות ופרטי הדינים, שרק יישומם וביצועם המלא, יביא לידי מימוש ויישום, של האידיאלים הגדולים.

אולם למרבה הפלא, פרשתנו עוסקת דווקא (בעיקר) בחוק האזרחי והפלילי, בצדק ובאנושיות. בנושאים שבין אדם לחברו, לקהילתו ולמדינתו ולא בנושאים שבין אדם לאלוקיו. נושאים שבדרך כלל אינם עומדים על סדר יומן של דתות.

וכל כך, למה!?

כי הקב"ה רוצה ליצור **חִבְרַת מוֹפֵת** - מדינה על פי ההלכה ("מְמַלְכֶת"...) מדינה החיה ופועלת לפי עקרונות של צדק ושל יושר, מתוך העקרונות והאידיאלים האלוקיים. ככתוב: "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֶת כְּהַנִּים וְגוֹי (עם) קְדוֹשׁ" (שמות פרק יט, ו).

וכשם שהכהן הינו מורה הדרך הרוחני בעם, בבחינת: **"יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל"** (דברים לג, י), כך עם ישראל כולו, הוא בבחינת ממלכת כוהנים - עם ומדינה המהווים את כוח החלוץ ומורה הדרך הרוחני לעולם כולו, בבחינת **אור לגויים**, כדברי ישעיהו הנביא.

אולם, הפרשה בחתימתה, חוזרת מן הפרטים אל הכלל ועוסקת בכריתת ברית בין הקב"ה לעם ישראל ובעלייתו של משה רבנו להר סיני למשך 40 יום, כדי לקבל את התורה.

העובדה שהתורה שילבה את פרטי הדינים והמשפטים "באמצע", בין מעמד הר סיני, לבין מעמד הברית, מעבירה באופן חד וברור את המסר, שכל אידיאל שאין לו הנחיות מעשיות למימוש, יפרח באוויר ו"ילך" לאיבוד.

ולכן התורה גם פותחת את פרשתנו בביטוי **"וְאַלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים"** (שמות כא, א) עם ויו החיבור, כדי לציין את הקשר המהותי שבין הפרטים הקטנים - המשפטים, לרעיון הגדול - למעמד הר סיני, שבפרשה הקודמת (רש"ר הירש).

"נקודה טובה מאסצ' ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

את הרעיון הזה, הביע הראי"ה (הרב אברהם יצחק הכהן) קוק לפני שנים רבות ואמר: כל מחשבה שהיא **מפקרת את תיקון העולם וסדרי המדינות** ופורחת באויר רוחני לבדה, אין לה סיכוי להתקיים והיא בבחינת "שקר שאין לו רגליים". ומאידך, כל מחשבה העוסקת רק בנושאי הקיום וסדרי החיים, אך היא מנותקת מן האידאליים האלווקיים - מן הרוממות הנצחית, סופה להתקלקל (אורות הקודש).

כנראה שבחלק הראשון של דבריו, דיבר הראי"ה על הנצרות, העוסקת רק ברעיונות, ללא כל מצוות מעשיות. וכאשר הרעיונות פורחים באויר ללא כל גבול וסייג, ניתן להגיע למחוזות רעים, כגון האינקויזיציה.

ובחלק השני של דבריו, התכווין הרב לקומוניזם, שדגל בחופש ובשוויון (לכאורה), אך ניתק את עצמו לגמרי מן הדת. גם הוא הגיע למחוזות רעים של שיעבוד ואכזריות ובסופו של דבר אכן התמוטט (על פי הרב מרדכי גרינברג, נשיא ישיבת כרם ביבנה).

פרשת משפטים היא פרשת תיקון העולם. היא ה"רגלים" של הצדק והיושר, שעליהם ניצבות החברה והמדינה.

הפרכת שבת טובה, אשה רוח

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה, ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**